

DIN GUIDE TIL FORHANDLING

MERE I LØN OG BEDRE
VILKÅR I 2024

SE HVAD
DINE KOLLEGER
I HELE LANDET
FÅR I LØN

BLIK&RØR
ARBEJDERFORBUNDET

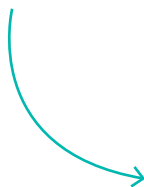
DET HER SKAL DU VIDE

Blik- og Rørarbejderforbundet forhandler overenskomsterne på VVS-området, men det der aftales i overenskomsterne omkring f.eks. løn, er blot et minimum.

Lønnen skal I forhandle på jeres arbejdsplads – hvert år. Men forhandlingerne drejer sig ikke kun om løn. Der er gode muligheder for at forhandle tillæg og andre goder, som rækker udover overenskomsten. Her i forhandlingsguiden kan du læse eksempler på, hvad der kan forhandles.

Hvis I har en tillidsrepræsentant, så er det ham eller hende, der fører forhandlingerne. I kan hjælpe jeres tillidsrepræsentant ved at understøtte ham eller hende med alle de gode argumenter for jeres krav og ønsker til lokalforhandlingerne.

Blik- og Rørarbejderforbundet har fået udviklet et værktøj på hjemmesiden, der gør det meget nemmere for dig at sammenligne din løn med andre medlemmers. **Det hedder 'Tjek din løn' og kan findes på hjemmesiden via QR-koden.**

SÅDAN

FORBEREDER I JER TIL FORHANDLINGERNE

SKRIV NED hvad I har gjort særlig godt i virksomheden. Det kan være ros fra kunder, måske har I taget nye produkter og arbejdsmetoder til jer, eller I har måske ydet en ekstraordinær indsats for at løse en eller flere opgaver. Brug det i forhandlingerne!

HUSK det er blevet forhandlet hjem i den nye overenskomst, at tillidsrepræsentanten kan anmode om at få belyst virksomhedens produktivitet, konkurrenceevne, økonomiske situation og fremtidsudsigter – bl.a. ordrebeholdning, markedssituation og produktionsforhold. Det er godt at have med i lønforhandlingerne.

AFHOLD ET MØDE for alle kolleger på arbejdspladsen. Det vil være jeres tillidsrepræsentant, der indkalder til mødet og fører de videre forhandlinger, så spørg ham eller hende om, hvornår I skal mødes.

Til mødet skal I i fællesskab finde svar på disse spørgsmål:

4 VIGTIGE SPØRGSMÅL

- 1 Hvad vil I have i løn?
- 2 Hvad ønsker I mere at forhandle om?
- 3 Hvordan prioriterer I de forskellige ønsker og krav?
- 4 Hvad forventer I som minimum af resultat af lokalforhandlingerne?

Skriv argumenterne for jeres krav og ønsker ned. Lav gerne en hel liste med gode argumenter.

VÆR AMBITIØSE med jeres udspil! I lander desværre nok ikke på det lønkrav, som I først spiller ud med. Derfor skal I være ambitiøse, så I har noget at forhandle med. Derefter kan I ende på et resultat, som I er tilfredse med. Brug også listen med tillæg og goder strategisk ved lønforhandlingerne. Hvis der ikke gives nok til jer på lønnen, så er det rimeligt at argumentere for, at der skal gives mere på andre punkter.

BRUG TALLENE fra lønstatistikken, lønnen fra andre virksomheder i lokalområdet og nøgletal fra virksomhedens økonomi til at blive skarpere på jeres udspil til forhandlingerne. Også erfaring, uddannelse, kompetencer, arbejdsopgaver, ansvar, arbejdspladsens beliggenhed, størrelse og fremtidige opgaver kan være med til at afgøre lønnens størrelse.

HVAD ER LØNNEN?

FOR TIME- LØNNEDE?

GENNEMSNITTET FOR TIME-LØNNEDE VVS'ere og blikkenslagere i hele landet lå i 2023 på 233,69 kroner. Det viser Blik- og Rørarbejderforbundets lønstatistik, der er indsamlet i efteråret 2023. Det er en stigning på 9,93 kroner siden 2022, hvor gennemsnitslønnen på landsplan var på 223,76 kroner. Det er en stigning på 4,44%.

FOR AKKORD- LØNNEDE?

DET SENESTE ÅR er akkordsvendenes gennemsnitlige timeløn vokset fra 377,31 kroner til 393,26 kroner i timen. Det giver en samlet lønstigning på 15,95 kroner i timen, hvilket svarer til en fremgang i lønnen på ca. 4,23 %. Tallene i de årlige opgørelser viser således, at det opmålte akkordarbejde er en oplagt måde at forbedre lønnen på.

PRISERNE STIGER – SÅ SKAL LØNNEN OGSÅ STIGE

INFLATIONEN FORVENTES i 2024 at blive på **2,8 %**. Det er Økonomiministeriets skøn i deres økonomiske redegørelse fra 2023. De forventer også, at der igen er plads til stigninger i reallønnen. De forventer således, at lønnen på tværs af brancher stiger med **5,4 %** i den private sektor i 2024. Tallene for inflation og forventet lønstigning er nøgletal ved de kommende lokale forhandlinger, når lønnen skal fastsættes.

På landsplan var den gennemsnitlige timeløn, sammenlagt for time- og månedslønnede VVS'ere og blikkenslagere, i 2023 på **231,67 kroner**. En VVS'er eller blikkenslager med en tilsvarende løn, skal altså stige med mindst **6,49 kroner** i timen, hvis han vil bevare sin købekraft og undgå at få udhulet sin løn. Og skal lønnen følge eksperternes forventninger, skal den stige med **13,67 kroner** i 2024.

**FORVENTET
INFLATION
2024:**

2,8%

**FORVENTET
LØNSTIGNING
2024:**

5,4%

PÅ DANMARKSKORTET kan du se, hvad svendene i gennemsnit får i timeløn i de forskellige afdelinger rundt om i landet. Du kan også se, hvad den gennemsnitlige timeløn var i 2023, og hvor meget den er steget i forhold til året før.

HJØRRING / AFD. 12

Timeløn i 2022: 209,35 kr.
Timeløn i 2023: 217,32 kr.
Stigning 3,81%

NYKØBING MORS / AFD. 14

Timeløn i 2022: 197,57 kr.
Timeløn i 2023: 199,26 kr.
Stigning 9,86%

SKIVE / AFD. 22

Timeløn i 2022: 212,04 kr.
Timeløn i 2023: 218,49 kr.
Stigning 3,04%

HOLSTEBRO / AFD. 23

Timeløn i 2022: 212,36 kr.
Timeløn i 2023: 219,71 kr.
Stigning 3,46%

HERNING / AFD. 25

Timeløn i 2022: 216,13 kr.
Timeløn i 2023: 220,78 kr.
Stigning 2,15%

VEJLE / AFD. 42

Timeløn i 2022: 205,16 kr.
Timeløn i 2023: 211,61 kr.
Stigning 3,14%

ESBJERG / AFD. 51

Timeløn i 2022: 201,58 kr.
Timeløn i 2023: 202,98 kr.
Stigning 0,69%

KOLDING / AFD. 44

Timeløn i 2022: 217,86 kr.
Timeløn i 2023: 209,99 kr.
Faldet -3,61%

AABENRAA / AFD. 53

Timeløn i 2022: 197,85 kr.
Timeløn i 2023: 219,31 kr.
Stigning 10,85%

SØNDERBORG / AFD. 54

Timeløn i 2022: 192,82 kr.
Timeløn i 2023: 202,04 kr.
Stigning 4,78%

SILKEBORG / AFD. 33

Timeløn i 2022: 220,56 kr.
Timeløn i 2023: 237,60 kr.
Stigning 7,73%

HORSENS / AFD. 41

Timeløn i 2022: 216,80 kr.
Timeløn i 2023: 215,04 kr.
Faldet -0,81%

FREDERICIA / AFD. 43

Timeløn i 2022: 211,58 kr.
Timeløn i 2023: 211,26 kr.
Faldet -0,15%

SYDVESTFYN / AFD. 62

Timeløn i 2022: 201,77 kr.
Timeløn i 2023: 210,54 kr.
Stigning 4,35%

ODENSE / AFD. 61

Timeløn i 2022: 201,57 kr.
Timeløn i 2023: 211,77 kr.
Stigning 5,06%

SVENDBORG / AFD. 63

Timeløn i 2022: 191,93 kr.
Timeløn i 2023: 204,00 kr.
Stigning 6,29%

FREDERIKSHAVN / AFD. 11

Timeløn i 2022: 218,72 kr.
Timeløn i 2023: 228,88 kr.
Stigning 4,65%

AALBORG / AFD. 13

Timeløn i 2022: 210,00 kr.
Timeløn i 2023: 219,05 kr.
Stigning 4,31%

VIBORG / AFD. 24

Timeløn i 2022: 213,07 kr.
Timeløn i 2023: 225,75 kr.
Stigning 5,95%

RANDERS / AFD. 31

Timeløn i 2022: 211,77 kr.
Timeløn i 2023: 213,61 kr.
Stigning 0,87%

AARHUS / AFD. 32

Timeløn i 2022: 222,44 kr.
Timeløn i 2023: 224,55 kr.
Stigning 0,95%

KALUNDBORG / AFD. 83

Timeløn i 2022: 239,98 kr.
Timeløn i 2023: 300,87 kr.
Stigning 25,37%

ROSKILDE / AFD. 84

Timeløn i 2022: 225,50 kr.
Timeløn i 2023: 242,68 kr.
Stigning 7,62%

HELSINGØR / AFD. 81

Timeløn i 2022: 219,78 kr.
Timeløn i 2023: 219,27 kr.
Faldet -0,23%

HILLERØD / AFD. 82

Timeløn i 2022: 220,21 kr.
Timeløn i 2023: 225,95 kr.
Stigning 2,61%

KØBENHAVN / AFD. 10

Timeløn i 2022: 244,22 kr.
Timeløn i 2023: 248,86 kr.
Stigning 1,90%

KØGE / AFD. 72

Timeløn i 2022: 217,78 kr.
Timeløn i 2023: 227,60 kr.
Stigning 4,51%

NÆSTVED / AFD. 73

Timeløn i 2022: 209,40 kr.
Timeløn i 2023: 223,97 kr.
Stigning 6,96%

SLAGELSE / AFD. 71

Timeløn i 2022: 211,25 kr.
Timeløn i 2023: 214,43 kr.
Stigning 1,51%

LOLLAND-FALSTER / AFD. 74

Timeløn i 2022: 201,04 kr.
Timeløn i 2023: 227,58 kr.
Stigning 13,20%

BORNHOLM / AFD. 91

Timeløn i 2022: 202,52 kr.
Timeløn i 2023: 208,02 kr.
Stigning 2,72%

HER KOMMER TALLENE FRA 2023

I oktober og november hvert år indsamles tal blandt alle medlemmer i Blik- og Rørarbejderforbundet. Tallene, som ses her i oversigten, er et gennemsnit blandt alle, der har deltaget i undersøgelsen i de enkelte områder.

DET HER KAN I OGSÅ FORHANDLE!

Det handler om meget mere end løn. Her er en liste med eksempler på tillæg og goder, som I kan forhandle på jeres arbejdsplads. Find de ting på listen, som er vigtigst for dig, og sæt kryds. Tag derefter en drøftelse med tillidsrepræsentanten og dine kolleger om, hvad I skal prioritere i forhandlingerne.

SÆT KRYDS:

- Højere søn- og helligdags-procent
- Højere ferie-procent
- Højere betaling for overarbejde
- Højere service-tillæg
- Fuld løn i mere end ni uger under sygdom
- Fuld løn under forældreorlov
- Ekstra procenter i pension
- Seniorordning med betalte fridage
- Omsorgsdage for hjemmeboende børn med fuld løn
- Tilskud til lærlinge til kørekort
- Fri med løn ved dødsfald i nærmeste familie
- Overtidstillæg, tillæg for skiftende arbejdssteder og zonepenge til alle lærlinge på lige fod med svendene
- Betalt fridag efter Kristi Himmelfart
- Seniorbarsel
- Betalt frihed ved deltagelse i VVS-messe

UDVIKLING I JOBBET

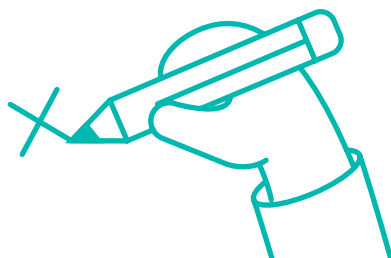
- Mulighed for mere efteruddannelse end to uger
- Fuld løn ved deltagelse på efteruddannelse
- Afsat tid inden for normal arbejdstid til mentorordning for lærlinge

DET FAGLIGE ARBEJDE

- Lister over medarbejdere til tillidsrepræsentanten (TR) og arbejdsmiljørepræsentanten (AMR)
- Tid til velkomst for AMR til nye medarbejdere

SIKKERHED

- Tid til sikkerhedsinstruktion til nye lærlinge
- Fritids-ulykkesforsikring til alle

FORTSAT FART PÅ BESKÆFTIGELSEN

Selvom udsigterne for 2023 ikke umiddelbart så lyserøde ud, gik det hen og blev endnu et år med fart på beskæftigelsen. Gennemsnittet for ledigheden for medlemmer af Blik- og Rørarbejderforbundet var i 2023 nede på 1,61 procent.

Og faget er stadig i rivende udvikling. Derfor er det også vigtigt, hvis vi fortsat skal sikre en lav ledighed, og ikke mindst ruste os mod dårligere tider, at der hele tiden sker den nødvendige efteruddannelse.

SÅDAN KØRER I FORHANDLINGERNE

JERES TILLIDSREPRÆSENTANT har sikkert været på kursus i forhandling i Blik- og Rørarbejderforbundet – og ellers er der i hvert fald mulighed for at komme det. Her et par stikord til at køre gode forhandlinger.

FÅ STYR PÅ papirerne. Når I har holdt et møde for at forberede jer, så skal I have styr på de lister, de noter og det materiale, som I har samlet sammen. Undgå at have for mange stykker papir med til forhand-

lingerne, og sørg at vide præcis, hvor de forskellige ting står henne på papirerne.

Hold papirerne tæt ind til kroppen, da det jo er jer, der vælger, hvad I vil sige og hvornår.

INDKALD TIL MØDE. Det er jeres tillidsrepræsentant, som fører forhandlingerne og indkalder til mødet med mester. Men han kan vælge at tage en eller flere kolleger med til mødet.

SØRG FOR EN konstruktiv dialog. Husk at give plads til, at alle til mødet kan komme til orde. Husk også at lytte og stille spørgsmål. I kommer længst med en konstruktiv dialog

BED OM PAUSE. Hvis mødet tager en overraskende drejning, så bed om en kort pause. Inden I laver aftalen færdig, kan det også være en god idé at holde en kort pause og overveje, om man har fået sagt det, man ville, og om resultatet af forhandlingerne er noget, I kan sige ja til.

SKRIV NED. Sørg for at få aftalen skrevet ned. Det kan også være, I aftaler noget, som I vil drøfte senere på året, men som I ikke kan lande en aftale på nu. Skriv i et referat eller i en hensigtserklæring de ting ned, som I ønsker at drøfte på et senere tidspunkt.

5 GODE TING AT HAVE MED TIL FORHAND- LINGERNE

- 1 Krav og ønsker fra kollegerne
- 2 En liste med gode argumenter
- 3 Lønudviklingen
- 4 Ledighedstal og andre tal, som viser udviklingen lokalt og nationalt
- 5 En kollega, så I altid er to til at forhandle

SÅDAN SAMLER I OP PÅ FORHANDLINGERNE

INFORMÉR KOLLEGERNE. Når tillidsrepræsentanten og evt. andre repræsentanter har forhandlet en aftale på plads med mester, så skal alle kolleger informeres. Det gøres bedst ved at holde et nyt møde. Det er vigtigt, at alle bliver informeret, så man kan gøre krav på det, man har ret til i overenskomsten og efter jeres lokale forhandlinger.

HOLD ØJE MED, OM DET, I HAR AFTALT, BLIVER EFTERLEVET.

I forhandlingerne aftaler I, hvornår resultatet af forhandlingerne træder i kraft. Husk også at gøre nye medarbejdere, der starter i løbet af året, opmærksomme på, hvad de har ret til.

NOTÉR LØBENDE hen over det nye år, hvad I gør særlig godt i virksomheden, så jeres tillidsrepræsentant kan bruge det i forhandlingerne næste år. Sig det også gerne løbende til jeres mester, når det sker i hverdagen, så I hele tiden gør opmærksom på jeres værd.

HAV ØJNE OG ØRER ÅBNE for, hvad der sker lokalt, som kan påvirke jeres virksomhed f.eks. med nye potentielle kunder og byggerier, og hvad tillidsrepræsentanter på andre arbejdspladser har forhandlet hjem. Det kan give nye argumenter, når I skal forhandle næste år.

KONTAKT DIN KREDS

KREDS NORD- MIDTJYLLAND

Aalborg

Hadsundsvej 184 B
9000 Aalborg
Tlf. 3638 3510

Viborg

Vestervangsvej 6
8800 Viborg
Tlf. 3638 3510

Aarhus

Rymarken 4
8210 Aarhus V
Tlf. 3638 3510

KREDS SYDJYL- LAND-FYN

Middelfart

Valmuevej 2
5500 Middelfart
Tlf. 3638 3550

KREDS SJÆLLAND- BORNHOLM

Roskilde

Grønnegade 14
4000 Roskilde
Tlf. 4634 0097

Bornholm

Fabriksvej 1
3700 Rønne
Tlf. 4634 0097

KREDS KØBENHAVN

Byggefagenes Hus

Lygten 10
2400 København NV
Tlf. 3583 2422

Blik- og Rørarbejderforbundet, Nyropsgade 14 , 1602 København V
Tlf 3638 3638, www.blikroer.dk